

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (sloven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 na tri mesece; Chicago \$5.50 na leto, \$2.75 na pol leta, \$1.35 na tri mesece, in za inostranstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"
2887-89 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.
Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$5.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER OF THE FEDERATED PRESS"

Datum v oblopuje n. pr. (Maja 31-23) poleg našega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Poslovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ZOPET SO SE TRMOGLAVI PODJETNIKI NEKAJ NAUČILI.

Cestnoželezniški uslužbenci pri Steubenville, East Liverpool in Beaver Valley Traction kompaniji so zastavali prvega aprila prejšnjega leta. Kompanija je zajahala visokega konja in se ni hotela pogajati s svojimi uslužbenci. Stavka se je torej spremenila v izpor delavcev in kompanija je bila prepričana, da zmaga. Kmalu po proglasitvi izpore, so se pokazale zanj zle posledice njenega nespametnega ravnanja. Ljudstvo se ni hotelo voziti na voze, ki so jih vodili stavkokazi. Ako se ljudstvo ne posluži voz, katere družba obratuje, tedaj ima družba izgubo. Prazni vozovi ne prinašajo družbi dohodkov. Ako pa ni dohodkov, tedaj vodi pot v bankrot. Družba je bila celo tako nespametna, da je hotela povišati voznino in ljudstvo je trikrat odklonilo povišanje voznine s splošnim glasovanjem. Organizirale so se hitro motorne omnibuskne družbe in prevažanje potnikov se je ravno tako hitro vrnilo, kot preje, ko je družba v normalnih razmerah obratovala cestno železnico.

Ampak družba je imela od dneva do dneva večjo izgubo in ugrožal jo je končno bankrot. To je pomagalo. Spoznanje je prišlo! Družba je pozvala predsednika strokovne organizacije na dogovor. Družba je pozabila na svojo prejšnjo vojno napoved svojim uslužbencem, priznala je organizacijo, povišala je mezdo za pet centov na uro in pozvala je vse svoje prejšnje uslužbence v službo.

Tako je končala stavka po enem letu, ki se spremenila v izpor delavcev.

Morala v tej stavki je ta, ako je delavstvo dobro organizirano in ima simpatije ljudstva na svoji strani, da prav zanesljivo zmaga, akotudi je pot do zmage včasih zelo trnjeva in kamenita.

Ampak industrijski magnatje se včasih iz takih dogodkov prav nič ne nauče, kar zopet potrjuje drug dogodek. Oni hočejo za vsako ceno z glavo skozi zid samo zaradi principa, da delavstvu pokažejo, kdo je gospodar v podjetju.

Pri Norfolk & Western železnici so zastavali delavci v delavnicah. Poročilo družbe pokazuje, da so se stroški za vzdrževanje prometa povišali za dva in dvajset odstotkov. Wall Street, ki kontrolira železnice, z denarno mošnjo, izjavlja, da so ti stroški previsoki, ker so se povišali kosmatih dohodki v letu 1922 samo za osem odstotkov.

Konec konca stavke železničarjev bo najbrž tak, kakršen je bil pri cestnoželezniški družbi. Družba se bo končno podala, ko bo spoznala, da ne more nikamor. Tako se upravljajo železnice pod privatno kontrolo. Navzlic temu imajo nekateri pogum, da trdijo, da ni bolje in sposobnejše železniške uprave, kot je pod privatno kontrolo.

Seveda, kdor je gluha za zdrave in pametne argumente, ne spozna svojih napak, dokler mu voda ne teče v grlo.

Taki ljudje so slabi gospodarji.

ZAKAJ MORAMO PLAČEVATI ČEVLJE PO IZREDNO VISOKIH CENAH?

Centralna usnjarska kompanija v New Yorku poroča, da je imela v prvih treh mesecih tega leta \$2,642,995 čistega dobička po odbitku vseh stroškov kot davkov in drugih. Lani je njen profit v teh mesecih znašal samo \$950,271.

Zdaj je na mestu, da izvemo, kako velike profite so imeli drugi usnjarski tovarnarji, čevljarji, tovarnarji, trgovci, ki tržijo na debelo in na drobno s čevlji, pa bi dobili pravo sliko, zakaj moramo plačevati čevlje po visokih cenah. Poleg bi se prepričali, da sirovine stanejo malo, delavci, ki napravijo iz kože usnje in iz usnja čevlje, pa dobe tako malo za svoje delo, da se za silo prežive od enega do drugega dneva.

Ali ni v takem gospodarskem sistemu nekaj narobe, v katerem prejemajo največje deleže oni, ki ne producirajo, producenti pa najmanjše. Ali ni tak gospodarski sistem potreben temeljitega popravila? Kajti če pojde staro pot naprej, mora priti dan, ko bo na eni strani izredno velika in brezštevilna armada samih revežev in bošjakov, na drugi strani pa pest izredno bogatih ljudi, ki bodo govorili samo o sto milijonih in milijardah, kadar bodo razpravljali o njih premoženju.

Ogromni profiti privatnih korporacij govore jasno kot beli dan, kam vodi sedanji gospodarski sistem.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Cleveland, Ohio. — Nekoliko zakasnil sem se z dopisom, kar pride valed tega, ker ima človek veliko sitnosti, hodeč od mesta do mesta. Takoj hodim naprej in ne vem, kje se bom ustavil. Nikjer mi ne ugaja, kakor ne more ugajati pod takimi razmerami nobenemu delavcu.

Prišel sem iz Farrella, Pa., kjer sem bival trinajst mesecev. Mala slovenska naselbina je to. Tam smo imeli društvo št. 262 S. N. P. J., s katerim smo zelo napredovali. Pri našem društvu smo spoštovali SNPJ. ter se ravnali po pravilih, kolikor mogoče natančno in mir je vladal na društvenih sejah. Dobili smo dosti novih kandidatov in sprejeli smo jih v svojo sredo, proče jim roko kakor jo nudi bratratu. Saj smo tudi postali v resnici bratje, pod okriljem S. N. P. J.

Ali za enega kandidata društvo ni maralo in ga ni hotelo sprejeti v svojo sredo. Člani so namreč vedeli, da je oni grdo govoril o naši jednoti ter izrazil take besede, da jih sploh ni za zapisati. Nazadnje pa tak je misli, da ga bo organizacija sprejela, če jo bo obrekoval. Svetoval bi takemu, naj zna drugič obvladovati svoj jezik in naj ne obrekuje organizacije. Pri sprejetju vsakega kandidata k društvu smo glasovali tajno in tako je bilo tedaj, ko smo glasovali za omenjenega 17 glasov proti sprejetju, štiri pa za. Glasovalo je 21 navzočih sobratov. Tu se torej vidi, da je bil odklonjen z večino. Tako pripočam taktičnim našim sobratom, da nadaljujejo še nadalje in ne sprejemajo v svoje vrste ljudi, ki grdo govorijo o organizaciji.

Nekoč sem videl od daleč 'Akva-dron' fantov, izmed katerih se je enemu oddaleč svetila plešasta glava. Pred njim je stal drugi, pa komandiral: Zdaj pa na moje povelje toliko časa boste korakali, dokler boste pod mojim poveljstvom. Fantje so bili pogumni, a poveljniku ni šlo, predebel je bil in ni mogel, čeprav je napel 'šporne'. Niš ne bo hudega, saj smo v rezervi in v Pihlerjevi kleti je dosti zaloge. — A. Mausar.

Brooklyn, N. Y. — (Konec) — Ni čudno, ako je bilo ljudstvo zbežano ter ni vedelo, kam naj zasluče krmilo. V prvem hipu je začelo obračati hrbet svojim zaposeljencem, iskalo je vodstva v socializmu. Vsa Slovenija kakor Hrvaška sta bili prepojeni s socializmom in boljševizmom. Ali to niso bili socialisti, niso bili učeni za pravo svobodo in republiko. Niti pojma niso imeli za skupno reformo, še manj pa za moderno republiko. Iskali so svobode v socializmu, kot so jim vbili v glavo njih voditelji; zahtevali so reforme proti strankinim načelom.

Glavna struja se je sukala okoli veleposestev in privatnega imetja. Novopristopili kakor že prej podučeni in naučeni so mislili, da socialisti zbirajo trope za razdelitev bogastev in veleposestev. Tega pa socialistična stranka ni imela v pravih in morala je povedati narodu, da se na tak način krivica ne more popraviti. Socialistična stranka ni za razdelitev privatnega podjetja, pač pa za poddržavljenje veleindustrije in veleposredstva. In to ni ugajalo ob dvanajsti uri rojenim socialistom, v resnici — špekulantom.

Ako bi se bile vršile volitve po prevratu, ni dvoma, da bi republikanska stranka ne dobila večine v državni zbor. To so v Beogradu dobro vedeli, zato so volitve tudi zavlačevali do lepše prilike. Med tem časom so si nekoliko pomagali klerikalni lisjaki, general Sušteršič jim je k sreči dezeriral čez mejo in porabil so priliko, da so vse svoje grehe zbasali v žakelj ter jih poslali za Sušteršičem čez mejo. S tem so popravili korupirano stranko. Zavzeli so se za kmečke reforme in se jih podvzeli rešiti na način, ki jih ni mogoče potom socializma. Tudi iz Begrada je zavel prijazen glas, da se popravi krivica in uredi reforma pravične razdelitve veleposredstva. V tem času so se rodile nove stranke, hčerke stare grešne matere, ki so bile vse do zadnje za delitev posestev pobeglih plemičev in drugih veleposredstev, ki pa so že do danes ostale nerazdeljene.

Drugo dejstvo je bilo, kar sem opazoval in trezno preudarjal sam, da je, kakor rečeno, prišel prevrat hipoma in našel jugoslo-

vanski narod v spanju, ki se je komaj prebudil in si mel oči.

Bil sem navzoč ob predaji vojne pristanišče v Pulju v jugoslovanske roke. Ob ti priliki ni bilo na razpolago niti zadostno število uradništva jugoslov. narodnosti. Ako bi ne bilo tam Čehov, bi ne imeli zadostne moči za prevzetje puljskega pristanišča. Medtem, ko so Jugoslovani še študirali "zimmerliato" avstrijskih generalov, so češki legionarji že delali red po ulicah in urejali predajo vojne materijala. Čehi so bili narod, ki ni spal, ampak mislil in čakal ugodnosti, kdaj pride prilika, prijeti za delo, za kar so bili tudi učeni. V hipu prevrata so skočili kot ognjegasei vsi do najnižjega do najvišjega urejati delo. Delali so za sebe bolj kot Jugoslovani. Reči moramo, da so bili Čehi v tem oziru pravi mojstri, ker je pri njih od najvišjega uradnika do najnižjega prostaka vladal duh narodnega mišljenja in želja po pravi svobodi.

Narodno vječe je izdalo povelje: Vse vojni materijal biva avstrijske vlade se ima izročiti v roke narodnemu vječu. Bilo je pri 12. stotnjici težke artiljerije na Promonturi pri Pulju okoli 3500 konzerv v rezervni zalogi, katere poveljnik je bil Čeh. Po vladni naredbi bi se imela ta zaloga izročiti narodnemu vječu. Temu pa se je uprlo moštvo, ki je zahtevalo, da se morajo konzerve med nje razdeliti. Poveljnik je pojasnil, da je to postopanje proti vladni in da kaj takega ne more dovoliti. Zbrala se je tropa ljudi in ponovno zahtevala razdelitev, če ne, da si naredi sama pot in razbije zalogo. Poveljnik je poklical stotnjico na dvor in naglašal: Meni je vseeno, če se konzerve razdelijo ali izročijo narodni vladni. Jaz nisem poveljnik, temveč le sodrnik sorodnemu plemenu. Če mislite na razbijanje zalog, se motite. Ne mislite, da nimamo moči, ki vas ne bi znala ukrotiti (pri tem je imel v mislih češke legionarje). Če ravno hočete konzerve deliti, zastran mene se to lahko zgodi. Obzrlujem pa, ker vidim, da se ne zavedate položaja, katerega bi bila vaša dolžnost trezno razmišljavati. Vidim, da niste zreli za idejo, ki bi jo mogli izvršiti.

In konzerve so bile, akoro bi tekel — naskakovane. Bil sem priča temu dogodku, kakršnih se je dogajalo veliko število po vsej Jugoslaviji. Korupcija je rasla, moč avstrijske vlade je prenehala, nova je pa še ni imela. Drugi slučaj sem videl, ko sem se peljal po opravi iz Kočevja v Ljubljano. V Ribnici je stopilo na vlak šest fantalinov, ki niso imeli listkov, ko jih je prišel pobirati sprevodnik. Na sprevodniški ukaz, naj grede listke kupiti, so se pričeli amežati. Sprevodnik je odšel, eden mladičev pa se je oglašal: Le kar sedi, koga se boš pa bal? Saj ne vidim nič drugega kot S. H. S.!

Enaki slučaj so se dogajali na progi Reka-Zagreb, kjer so se prevažali edino tihotapei, vozeč blago iz Reke v Jugoslavijo ali čez mejo in nazaj. Vlada ni imela moči tega zabraniti, odnatraj je rasla korupcija, odnatraj pa so pritiskali drugi faktorji, spravljaljo vladno v še bolj kritični položaj. Na jugu so prežali Lahi, na severu pa Nemci in Ogrji. Iz Beograda se je oglaševala vlada, zdaj prijazno, zdaj nekako posilno. Tako se je narodnemu vječu najbolj zdelo, da se podvrže, da najde jugoslovanskemu narodu zaščito pri begradski vladi.

Ethin Kristan je bil poslan, boje rečeno poklican, da pride pomagat izvlči iz blata jugoslovanski voz, da se postavi kot treznomislalec mož na čelo raztresenemu ljudstvu. Moč hababurških krempljev je ponehala, novi pa so bili prešibki, da niso bili kos reformirati družbe. Položaj je bil rosen in znano je bilo, da so socialisti faktor, ki lahko igra veliko vlogo. Vedeli so, da bi ne bilo treba drugega kot da Kristan enkrat udari po vladni mizi, strese nekoliko vladni stolček in revolucionarna republika bi bila vzbujena ter morda izpeljana. Zato je bila socialistična stranka vzeta v vladno skupino, da ne bo še več korupcije v novi državi. Socialna oskrba je bila prepričana Antonu Kristanu in dovoljena so bile socialne reforme, sprejet je bil osemurni delavnik, a je iz strahu in samo za tako dolgo, dokler si ni vlada s pomočjo Beograda utrdila svoje moči. Polagoma je pričela vplivati in pritiskavati tudi begradska vlada na narodno vječe, katero se ji je počasi popolnoma podvrglo.

Socialisti smo se lega dobro zavedali, vedeli smo, kaj delamo in kaj zna priti. Vedeli smo tudi, da ne more priti do ureditve republike ter da bi poiskusi ne prinesli drugega kot prelivanje krvi, pri čemur bi bile oskrbene delavske roke. Ako bi res izpeljali republiko potom revolucije, se ta ne bi mogla vzdržati, kakor je bilo na Ogrskem. Od vseh štirih strani bi udrl v državo imperialistični lakomneži z izgovorom, kakor po navadi, da gredo delat mir in osvobodjevat narod. In slovenski narod bi bil raztresen še bolj kot kdaj prej. Prepuštili smo torej na volitve, naj narod izvoli dinastijsko ali republiko. Pa če bi bila pri volitvah tudi zmagala republikanska večina, ne bi bilo glasovanje upoštevano, ker takrat je imela srbska vlada še dovolj moči volitve razveljaviti. Srbski narod pa ni za republiko, ker v njem je čut hvalečnosti do Karadževićev, ki jih visoko čislajo kot osvoboditelje izpod turške jarma. Cenijo jih kot narodne vladarje, ne tlačitelje.

Republika se bo rodila v Jugoslaviji takrat, ko bo vel zdrav duh socializma in bo izbrisani greh klerikalizma in imperializma. Takrat, ko bodo imeli za seboj socialistični voditelji v enakem duhu vzgojene republikane. Voditelj ima moč le tedaj, ko stoji za njegovim hrbtom ljudstvo enakih misli, pripravljeno dvigniti pest proti krivici. Takrat pa ni potrebna revolucija, ne volitve za republiko, saj krvosesi pobrišejo sami predno jih sadene ljudska pest.

Socialisti smo se lega dobro

zavedali, vedeli smo, kaj delamo in kaj zna priti. Vedeli smo tudi, da ne more priti do ureditve republike ter da bi poiskusi ne prinesli drugega kot prelivanje krvi, pri čemur bi bile oskrbene delavske roke. Ako bi res izpeljali republiko potom revolucije, se ta ne bi mogla vzdržati, kakor je bilo na Ogrskem. Od vseh štirih strani bi udrl v državo imperialistični lakomneži z izgovorom, kakor po navadi, da gredo delat mir in osvobodjevat narod. In slovenski narod bi bil raztresen še bolj kot kdaj prej. Prepuštili smo torej na volitve, naj narod izvoli dinastijsko ali republiko. Pa če bi bila pri volitvah tudi zmagala republikanska večina, ne bi bilo glasovanje upoštevano, ker takrat je imela srbska vlada še dovolj moči volitve razveljaviti. Srbski narod pa ni za republiko, ker v njem je čut hvalečnosti do Karadževićev, ki jih visoko čislajo kot osvoboditelje izpod turške jarma. Cenijo jih kot narodne vladarje, ne tlačitelje.

Republika se bo rodila v Jugoslaviji takrat, ko bo vel zdrav duh socializma in bo izbrisani greh klerikalizma in imperializma. Takrat, ko bodo imeli za seboj socialistični voditelji v enakem duhu vzgojene republikane. Voditelj ima moč le tedaj, ko stoji za njegovim hrbtom ljudstvo enakih misli, pripravljeno dvigniti pest proti krivici. Takrat pa ni potrebna revolucija, ne volitve za republiko, saj krvosesi pobrišejo sami predno jih sadene ljudska pest.

Socialisti smo stopili v vlado, da smo storili moralno dolžnost. Ta korak je bil trezno preudaren v kritični uri. Naredili smo to zato, da ne onesnažimo zgodovine slovenskemu narodu, vedoč, da bi bila revolucija zadušena ter bi ne prinesla drugega kot še večje gorje. Naredili nismo pri tem nobene akode, kakor da smo potrožili ogromno vsoto denarja za agitacijo med raztresenim ljudstvom. Veliko več koristi bi bilo prineslo, da bi bil denar uporabljen za dobro podučno literaturo, katere je ljudstvo neobhodno potrebno.

Dejstvo je tudi, da je med Slovenci in Srbi velika razlika na duhu. Slovenci smo bili vzgojeni v duhu nemške buržvazije, medtem, ko so bili Srbi vzgojeni pod vplivom turških begov. V njih robetvu se niso mogli naučiti kaj vzornega, le njih narodno stremeljenje po svobodi se je krepilo, zato je med Srbi tudi toliko globlji narodni duh kot pri Slovencih, kjer ga primanjkuje. Da je bila kultura pri Nemcih toliko višja kot pri Turkih, ne more nikdo ovrčiti, zato pa je kulturna misel pri Slovencih prodrla toliko globlje v ljudstvo kot pri Srbi. Če bi imel slovenski narod za vse volitve, bi imel še toliko več prilike do razvitja, čeprav smo bili teptani od hababurškega režima.

Socialistom je vseeno Habsburžan ali Karadžević. Simpatirali nismo s prvimi, pa s drugimi tudi ne bomo. Naš princip je bil imeti skupno delo z brati nemškega proletarijata, od katerega smo se po razpadu bratskega poslovlili do gotove dobe. In ravno s istimi mislimi smo se pozdravili s srbskim proletariatom. Naša ideja je: sočustvovati z zatiranimi brati vsega sveta.

Naša ura še ni prišla; ura socializma se šele bliža, počasi sicer, a z gotovostjo. Prišla bo naravnost, ne morebiti. Žez kaka zaprta vrata in tudi ne ob dvanajsti uri. Prišla bo ob zarji, ko se bomo zbudili po prespanju trdega spanja. Tudi napovedano bo poprej, da ji gremo nasproti z lajorjem vencom. Čakali bomo na signal, da zatrobi rog in si sežemo bratsko v roke vsi različni rodovi, bodisi Slovenci, Srbi, Nemci ali Tatarji.

Takrat ne bo nikdo več rekel: "Ti zalupan Polak", "sejavo" ali "arabski pes", bratstvo in svoboda bosta enaka za vse. Napredek in izobrazba je naš cilj, pa ne šumarska republika ali pa dinastija. Narod nima nič boljše priključevati od slabe republike kakor od slabe monarhije, zato ker on sam je faktor. Vlada se ravna po narodu, kakršen je narod, taka je njegova vlada. In kakršni so ljudski voditelji, tak je narod. — M. C.

Pivka.

Dva pijanca se kobacata domov. Teško gredo noge in eden vzdihne: "Oh, ko bi bil še doma!" Tedaj mu reče drugi: "Tam preko ulice sta dva izvoška. Sedi v prvega in popelje te domov. Toda le v prvega, ker mogoče, da je le eden."

Meteoriti.

Harding bi rad pobratil volke in ovce: kapitalista in delavca v svrhu, da bo "ves narod ena sama družina". Bog mu pomagaj! (To se pravi, da zanj ni več pomoči.)

Ogenj in voda.

Pred kratkim je skupina "prominentnih" mož podpisala izjavo, da znanost in vera si nista nasprotni.

Pa podpisemo še izjavo, da si tudi ogenj in voda nista nasprotni. Pomenilo bo ravno toliko. Pravzaprav je stvar sledeča: Znanost se ne briga za vero, razen kadar se bavi z verskimi vprašanji, raziskuje izvor vere itd. Vera, oziroma cerkev pa je velik nasprotnik znanosti. Boj med cerkvo in znanostjo, med teologijo in neodvisno vedo traja že stoletja. Ali ni cerkev v srednjem veku preganjala Kopernika in Galileja, ki sta odkrila resnico, da se zemlja vrti okrog sonca? Toda cerkev, dasi je "nepremagljiva", je podlegla in danes priznava to resnico.

In "nepremagljiva" cerkev podlega dalje. Polagoma bo priznala tudi resnico o razvoju sveta in človeka. Mnogi cerkveni "učenjaki" si že belijo glave, kako bi spravili evolucijo v soglasje s sv. pismom, pa ne gre, kajti ogenj in voda ne gresta skupaj.

Rev. Henry Retzek, katoliški duhovnik, je zadnje nedelje pridigal v Hubbard Woodsu, da med "pravo vero" in "pravo vedo" ne more biti konflikta. Seveda ne, če je "prava vera" istovetna s pravo vedo! Kaj je drugače prava vera?

Bekel je tudi, da katoliška teologija sicer pove, da je Bog ustvaril vesemir (!), toda ne pove, kako ga je ustvaril. Dalje je rekel, da se ne smemo ozirati na besede v bibliji, da je bil svet ustvarjen v šestih dneh, kajti judovska beseda "dan" ne pomeni 24 ur, pač pa lahko znači dolgo dobo ali epoh.

Ali ni to kompromis? Ali ni kapitalizacija pred vedo, a katero "ne more biti konflikta"? In Retzek ni prvi, ki na ta način pobija sv. pismo; mnogi pred njim so rekli isto. Vse to pa ne izbriše dejstva, da "dan" v bibliji je dan, ki ima 24 ur in to uči cerkev že 1600 let, to so naš učil v naših dobrih (!) šolah in uči druge še danes.

Cerkev bo seveda popravila biblijo. Saj je to storila že dostiokrat, dasi je "nezmotljiva". Spremenila bo dotične "dneve stvarjenja" v dobo in morda spremeni tudi Adama v opci podobno bitje. Cerkev je obojena, da caplja za znanostjo, če se hoče ohraniti — za znanostjo, katero drugače nepopisno sovraži, kajti znanost ni vera in vera ni znanost, zato ne more biti med njima sporazuma.

Doba požitnice je tu, doba odmor, požitka. Mnogi ljudje že odhajajo na požitnice v razne kraje, celo v Evropo, kjer so prijetna letovišča. Ali so ti ljudje mezdni delavci? I guess not!

Ker nam pripovedujejo, da imamo v demokraciji vsi enako pravice in priložnosti, vprašamo: kje so naše požitnice, kje naša letovišča v Evropi? Seveda, "pravico" imamo do požitne, "pravico" imamo!

Program srebrnjubilejske slavnosti.

1. Kolekta.
2. Rokoborba.
3. Kolekta.
4. Pretep s Poljaki.
5. Kolekta.
6. Kamnanje sv. Štefana.
7. Kolekta.

Tistih 585 ruskih caristov iz Sibirijske, ki smo jih gostoljubno sprejeli pod streho, nam bo pomagalo ohraniti našo sveto demokracijo. Vražji boljševiki, zakaj so ubili carja? Kako imenitno bi ga zdaj sprejeli!

K. T. B.

PISMA NA POŠTI

v Chicagu imajo sledeči rojaki: A. Božič, št. 516, Stefan Fabjan, št. 526, Fred Kobal, št. 550, Math Lang, št. 556, Franja Pleško, št. 577, Andrej Roman, št. 580, Edward Stern, št. 594, Ziman Berta, št. 615. Pisma dobite na glavni pošti v veži z Adams ceste. Poleg tekoče številke povejte kraj, odkor pismo pričakujete.

Delavski list je sila, s katero razbija vsi nasprotniki.

Visoko število porodov v Rusiji.

Na druge države, tudi Amerika, imajo manjšo mero.

Berlin. — Vse evropske države, združene države ameriške bojišnice padce v porodi po vojni, razen Rusije. Rusija je odina, ki je po vojni in revoluciji napredovala v naraščanju.

Po najnovejših statističnih podatkih se narodno letno na vsakih sto prebivalcev v Združenih državah 23 otrok, v Franciji 21, Angliji 22, Nemčiji 26 in v Rusiji 35. Razen Kitajske je ni dražje na svetu, kjer bi bilo število porodov tako visoko kot je v Rusiji. Ako pojde tako dalje, bo Rusija kmalu nadomestila svoje izgube v vojni in revoluciji.

Profesor Alfred Grothjan, ki je objavil omenjene številke, pravi, da naraščanje v Nemčiji stalno narašča po vojni. V desetih letih bo v Nemčiji komaj še 20 novorojenčkov na tisoč prebivalcev, dočim jih bo v Rusiji 40. Vzrok padanja porodov v Nemčiji je velika beda in draginja; zakonec ne more imeti več kot dveh otrok. Vlada pa se tudi ne briga, da bi na kak način opogumila starše in jim pomagala vzgajati otroke. Sovjetska vlada dela drugače, zato pa so porodi tako poskočili. Sovjetska republika daje premijo na novorojenčke v obliki raznih ugodnosti in jamči s državno vzgojo od 14. leta. S tem se odvzeto veliko breme staršem.

Na Nemškem vidijo te ugodnosti in že se je ustanovila organizacija družin s mnogimi otroci, ki zahteva, da država skrbi za otroke, ako jih je več kot tri v družini. Organizacija naglo raste in 80.000 družin že spada zraven.

RADI PARADE SE JE USTRELIL.

New York, N. Y. — Ker se je policaj John F. Goldpaugh bal, da bi se ne mogel valed boleznijo udeležiti jubilejne parade, ki se je vršila v tem mestu ob priliki petindvajsetletnice, si je rešil pogal kroglo v glavo ter tako naredil konec svojemu življenju. Mestna uprava je bila odlikovala tega moža s medaljo radi izredne hrabrosti v policijski službi.

Položaj v Poruhurju.

Duesseldorf, okupirana Nemčija, 7. jun. — Francozi so večeraj zasegli Kruppove jeklarne in plavže v Neuwiedu in Engersu. Zasedba se je izvršila radi tega, ker Kruppi nečajo plačati 40-odstotnega davka na premož, ki so ga naložili Francozi. Kruppi so se radi neplačanja tega davka zadržali za 20 milijard mark in Francozi so zagrozili, da prodajo tovarne na javni dražbi, ako ne bo davek plačan.

Železnica med Essenom in Dortmundom je v procesu militariziranja. To znači, da Francozi in Belgiji prične pleniti premož in koks v središču okupiranega distrikta, katerega se do danes še niso dotaknili.

Stavke nemških delavcev se nadaljujejo v manjših mestih in Domscheidu. Položaj je jako slab tudi v Hagenu, Hespju in drugih mestih na robu francoske cone.

Rusko-angloška pogajanja.

London, 7. jun. — Leonid Krasin, ruski komisar, in zunanji angleški minister Curzon sta večeraj zopet konferirala nekaj ur. Govorila sta o boljševiški propagandi v Aziji.

Nemški tat ukradel 500 milijonov mark.

Berlin. — Policija išče tatu, ki je ukradel naravnost v vladni tiskarni za tiskanje bankovcev 500 milijonov mark (okrog \$7150 v ameriškem denarju) v papirju. Razpisanih je milijon mark nagrade onemu, ki ujame tatu.

Grof-fašist napojil duhovna z rielinovim oljem!

Perugia, Italija, 7. jun. — Grof Fabiani, fašist, je dobil 10 mesecev zapora, ker je prisilil nekega duhovnika, da je moral popiti večjo mero rielinovega olja za kazen, ker je razžalil fašiste.

Morlica španskega kardinala prijeta.

Madrid, 7. jun. — Dva sindikalista, ki sta obdolžena atentata na kardinala Soldevillo, sta bila danes aretirana. Kardinal, vrhovni vodja španskih klerikalev, je bil ustreljen v ponedeljek, ko se je vozil v avtomobilu v svojo palačo na dečeli.

Iz delavskega sveta.

(Federated Press.)

Rudarji, ne v Idaho! David Irvine, organizator Washingtonske delavske federacije, svari rudarje širom Amerike, naj ne potujejo za delom v Burke in Wallace, Idaho. Irvine je obiskal ta dva kraja s namenom, da organizira metalne rudarje, pa je našel toliko rudarjev brez dela, da družbe lahko obratujejo sedem dni v tednu in nečajo dati dela nobenemu znemu unionistu, ker imajo brezposelnih delavcev na izbiri.

Veliko mrdno gibanje med železniškimi mehaniki je zopet v tiru. Mehaniki zahtevajo povišanje mezd. Nekateri železniške družbe so že v dilprej izjavile, da ne bodo dale poviška. Mogoče pride nova stavka.

Dvatisoč rudarjev v distriktu št. 10 (država Washington) je končalo dolgo stavko, ki je trajala dve leti. Rudarji so se vrnili na delo. Mednarodna eksekutiva rudarske unije se strinja s poravnanim sporom.

MILJONAR VZEL SVOJO KUCHARICO ZA ŽENO.

Muskegon, Mich. — Miljonar Meurer, star 62 let, je pred kratkim vzel za ženo svojo kuharico Margaretto Wasserman, ki je stara 42 let, in proti kateri so priseljeniške oblasti naperile postopanje za deportacijo, kakor so listi zaznali začetkom tega tedna. Dasi je milijonar dobil poročno dovoljenje še 24. maja, ni tega objavil okrajni klerk dosedaj.

Kuharico Wasserman so prijeli zvezni agentje v mesecu januarju na podlagi obtožbe, češ, da se je dne 26. oktobra lani vrnila v Združene države v nepostavno svrhu. Obdolžitve se je najbolj opirala na zapisiščeno izjavo milijonarjeve hčere mrs. Walter Voithove, ki je dejala, da je našla Margaretto na očetovem domu, ko je šla tja lani v mesecu juniju, da bi spravila svoja roditelja, ki sta bila v hudi jezi. Pozneje je milijonar dobil razporečno dovoljenje. Margaretta je odšla kmalu potem v Nemčijo za par mesecev. Ali milijonar je tako strašno pogrešal njeno "kuhinjsko umetnost", da jo je poklical iz Nemčije ter ji obljubil \$40.000 plače na leto. — Malo tako dobro plačanih kuharic na tem krivljenem svetu!!

OBČINSKI ZASTOP JE POHVALIL GOVERNERJA SMITHA.

Chicago, Ill. — Občinski zastop je izrekel governerju Smithu pohvalo, ker se ni dal voditi od vodopisvskih fanatikov in je podpisal postavbo za preklje prohibicijskih zakonov v državi New York. Za pohvalo je glasovalo 31 občinskih zastopnikov, proti pa trinajst.

Pred glasovanjem je prišlo do kontroverz, ki so pokazale, da je prohibicija postala politično vprašanje.

Ne gre toliko, da se izboljša ljudska morala, ampak gre za glasove. Pri tem so padale tudi ostre besede.

ZASTOP JE BILA POŽRTVOVALNOST.

Tulsa, Okla. — J. G. Fisher in Ben Makle sta delala na nekem olnaku blizu Tulse. Fisher si je zapalil obleko in njegov tovariš Makle ga je skušal rešiti. Oba sta zadobila tako težke in hude opekline, da sta njima podlegla.

Dokument, star 2230 let, raztolmačen.

Philadelphia, Pa. — Dr. Nathaniel Reich, egiptolog na tujakšnji univerzi, je našel v zbirki egiptovskih starin dokument, katerega je prestavil. Dokument, papirus, ki ima 90 palev dolžine in 15 palev širine, vsebuje zemljiščno pogodbo, ki je bila sklenjena pred 2230 leti v Thebesu. Pisar, ki je spisal pogodbo, se je pisal Petee. Listina se glasi, da stavišče s poslopjem vred stoji v severni četrtini Thebesa na zapadni strani obzidja. Na severni strani hiše stanuje sosed Peapre in med njima teče Kraljeva cesta, na vzhodni strani pa je hiša na dveh ma in pol kubita zemlje, "katere sem prodal Kenseju, sinu Uchehara". — Pogodba je bila sklenjena med vojakom s imenom Paret in kovačem, imenovanim Pani. Šestnajst priš je podpisalo pogodbo. Dokument je datiran "v mesecu Tybi, v desetem letu vladanja faraona Aleksandra, sina Aleksandra Velikega".

Evolucija človeške noge in človeškega obraza.

Konec.

Svet proizvaža s vso mrlično naglico čudovite stroje. Ali nasplošno je misel širih mas v zastanju. Zakaj? Zato, ker se tiata masa čedaljebolj poslužuje prevoznih sredstev, a tem manj pa rabi svoje noge. Trdimo, da živimo v prosvitljenih dneh. V nekaterih ozirih smo zares prosvitljeni. Ali nismo pa v vseh. Saj vidimo, da je dandanes več ropanj, ubojev, umorov in tatvin kakor kdajkoli poprej. Ljudje se vdajajo narkotičnim strupom, spolnemu vživljanju kakor še nikoli poprej. Večini na teh zločinov je pripisovati temu, da se ljudje le malo poslužujejo svojih nog.

Če se v duhu vrnemo v egiptanske čase ter si ogledamo noge, predočene na stenskih slikah, če gremo dalje in dalje skozi nebroj stoletij, ki so šla za egiptansko dobo v večnost, najdemo v najvišjih civilizacijah tudi najvišje izpodreze na nogah. Zato s vso gotovostjo lahko trdimo, da so človekova pametnost izraža v izpodredu na nogah.

Normalna noga je najumetnejše sestavljen obok. Arhitekti in inženirji so nekada s vso natančnostjo preučevali sestav človeškega stopala, da so se dobro izurili v grajenju ogromnih obokov po možginskih kamnitih stavbah.

Nihče ne more imeti toliko duha, da bi izumel in sestavil za hojo tako umeten in spreten aparat, kakor je človeška noga. In če bi se mu to tudi poarečilo, tisti aparat ne bi mogel trajati dolgo. Človeška noga hodi po raskavih in kamnitih tleh, pleza po lestvah, stopa po napetih vrhov, se drsa in drča, pleše in skače. Napenja se in drgne, in vendar dobi po vsakem še tako napornem delu zopet normalno obliko, in človek more zopet hoditi kakor običajno.

Kosti se lahko premikajo s posredovanjem mišic, ki so v zvezi s njimi, kakor hoče človek. Človeška noga lahko lepo mirno hodi, dirja in skače, ne da bi bilo treba dotični osebi sploh posebno mišliti pri tem. Nekateri kosti so v zvezi samo s eno mišico, nekateri pa s mnogimi. Tiste mišice so v zvezi s možgani, in tako je vse preigibanje naše noge odvisno od naših možganov.

Mnoga izpodreza na nogi je lahko izničena in pokvarjena v tej ali oni nesreči, pri tem ali onem prenapornem delu. Nobena oseba, ki ima ploske noge, ne more imeti popolnoma normalne hrbtnice. Fiziološki zavinki v hrbtnici se izpremenijo, kadar postanejo noge ploske.

Sedem kosti nožne izpodreze je s drugimi manjšimi, ki tvorijo prste, tako dobro in dovršeno postavljenih in razvrščenih v nogi s normalno izpodrezo, da bi ne mogel s mehaničnega stališča nihče zamisliti posnetka take noge in izvesti njenih različnih poslov ob hoji, plesanju itd. Nadalje pa ne more noben zdravnik razumeti popolne prilagoditve živčnega mehanizma, ki kontrolira številne mišice, pridružene raznim kostem na nogi.

Ploske noge dobimo, kadar pridejo kosti iz svoje naravne lege. Ali če je ostalo človeško ogrodje v normalnem stanju, je lahko zopet dobiti normalno izpodrezo, če primerno postopaj s nogo in se poslužiš raznih testvarnih sredstev.

Ploska noga je skoro v vsakem slučaju v zvezi s slabim pretakanjem in kroženjem človeške krvi. Večina ploskonožev ima mrle noge v stopalih in kolenih. Če se ti noge poploščijo, ti oslabe obenem tudi živel po celem telesu. To je vidno in umljivo vsakemu zdravniku, ki se količkaj peša s boleznimi človeških nog.

Nemogoče je imeti popolno telesno ogrodje ali okostje, kadar se poploščijo noge. Kajti fiziološki zavinki v hrbtnici se gotovo izpremenijo. Rebra stopijo iz svoje naravne in prave lege, boki in rame se tudi izpremenijo valed nerada pri hrbtnični osi.

Ni ni lepšega kakor normalno izpodrezena noga in v gotovem oziru ni zoprnejšega kakor dedno boka ploska noga. Civilizacije sodimo po normalnosti nožnih izpodre.

Nobena ženska ne more imeti dobrih živcev in zadostnega pretakanja in kroženja svoje krvi, če je ploskonožna. Življenjske moči so slabotnejše, dokler niso izpodreze normalne. Le slučajno vidimo katerikrat izpodreze, ki so normalno vzbožene. Devetdeset odstotkov ljudi ima vpadle izpodreze. Nekaterim so manj, nekaterim bolj vpadle.

Kakšen vpliv pa ima vpadla izpodreza na človekovo zdravje?

Izpodrezo tvori sedem kosti. Dve kosti sta v nogi pod kolonom. Čudno, zapetste ima eno kost, več kakor pa nožna izpodreza. Ali zadaj za izpodrezo in zapetjem jih je enako število, t. j. za vsak prst na nogi kakor na roki mora biti ena kost, ki je podlaga ali korenina za tisti prst na roki ali nogi in ki je v zvezi s mišicami.

Nekateri ljudje so tako izurili svoje prste na nogi, da morejo s njimi pisati na pisalni stroj in brzojaviti na brzojavnem aparatu. Nekateri morejo s prsti na nogi pobrati male predmete in stori ti še mnogakaj drugega. Da, celo pisati morejo nekateri s peresom ali svinčnikom med prsti na nogi. Ali večina ljudi je zadovoljnih s tem, da imajo svoje noge in prste lepo v dobrih in trpežnih čevljih.

Mnogi se prav nič ne brigajo za nohte na svojih nogah. Toda to ni prav. Saj delajo prsti na nogah ravno tako kakor na rokah, če se seveda preveč ne vozijo na avtomobilu ali poulični kari. Kadarkoli hodijo poš, so prsti na nogah prav pridno na delu.

Noga je človeku ravnotako važna kakor roka. Teško je biti brez roke in včasih še težje brez noge. Mnogi si pokvarijo nogo že v zgodnji mladosti, ker ne nosijo primerne obuvala. To mora biti vedno prikladno tvoji nogi. Nikoli bi naj ne trpela noga radi pretesnega, preohlapnega in morda tudi pretežkega čevlja. Zlasti starši bi morali gledati na to, da bi imel njih otrok vedno svoji nogi primerno obuvalo. Otroško obuvalo mora biti vedno iz mehkega in lahkega unja. Čim lažje je obuvalo, tem bolje je to za nogo. Če živite po mestih, kjer so lepa pota, vam ni treba tako težkega in močnega obuvala, kakor če morate bivati na dečeli, kodar vam je hoditi po slabih, kamnitih in raskavih potih.

Če bi se dalo nogo vzeti narazen tako, da bi bilo mogoče fotografirati vsako kost, kito in mišico, kakortudi vsako oljno močnjico, ki je v zvezi s vsako kostjo na nogi, bi se morali čuditi, kako čudovito je sestavljena naša noga sama. Kosti so tako oblikovane, da morajo nositi vaše noge morda nad 200 funtov telesne teže, ne da bi se bilo treba vašim izpodrezam na nogah. Vsi ali kite, ki vežejo kosti, so posebno umetno urejene in razvrščene. In tisti, ki izdelujejo avtomobile, bi ne storili napak, če bi si malo natančneje ogledali umetno sestavo človeške noge. To bi jih morda napotilo k temu, da bi začeli izdelovati veliko lažja in lenejša ogrodja svojim avtomobilom.

Najmanj šest mesecev bi moral človek preučavati eno samo človeško nogo, če bi hotel, da bi jo temeljito razumel. Kite so zelo številne, in oljna močnjica za vsak sklep dveh kosti je najbolj kompliciran kos mehanizma, kar ga je v človeškem telesu. Obilo olja mora biti za mazanje vseh teh sklepov in členkov ob okrajni delavnosti in napetosti. Nekaj enakega imamo tudi na roki, ali to pa vse v nežnejši obliki. Mnogi utegnejo vprašati: "Odkod neki prihaja tisto olje?" Najzanimivejše preučevanje na svetu je preučevanje anatomije in fiziologije. To je zadeva optimista. Preučevanje patologije je stvar pesimista. V našem telesu je na tisoče in tisoče manjših in večjih stanic ali celic, ki izločajo razne tekočine in snovi. In skoro si ne moremo misliti stroja tako sestavljenega, da bi bil v stanu imeti toliko žlez, ki so vse pod eno samo kožo in ki proizvajajo s pomočjo raznih organov toliko produktov, kolikor jih izdela in producira človeški mehanizem.

Dobro bi bilo, če bi kdo imel več predavanj o čudnih človeških telesu. Mnogi so že poskušali nekaj takega. Ali nihče se ni tega storil v popolnem obsegu. Morda izide kdaj taka knjiga, v kateri bo povedano, kako čudovito popolne tvornice nosimo danzadnem v svojem telesnem ogrodju, in kako potrebno je, da si ohranimo vse tvorne sile (stanice) v snagi in dobrem stanju, če hočemo, da bodo produkti teh tvornic najbolj in najpopolnejši.

Koliko ljudi dobite, ki so brez kurjih oces ali otiskov in ožulj-kov? Pokažite mi žensko (staro 40 let), ki nima kurjega ocesa ali ožuljka vsaj na eni nogi, pa jo hočem nemudoma priporočiti kakemu muzeju potem, ko je dokončala ples na svojih nogah. Otisk ali ožuljek je znak vaše brezbrilnosti. Če pa ne vaše, pa vaših

Slovenska Narodna
Ustanovljena 9. aprila 1904.

Podporna Jednota
Inkorp. 17. junija 1907
v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-50 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODSEK:
Predsednik Vincent Calhoun, podpredsednik Andrew Vidich, R. F. D. 2, Box 51, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolnišniške oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila John Zavertnik, upravitelj glasila Filip Gedin.
FOROTNI ODSEK:
John Underwood, predsednik, 407 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenka, Box 276, Barborton, Ohio, Fred A. Vider, Box 672, Elp, Minn., John Terrell, Box 92, Hendersonville, Pa., John Gorick, 414 W. May St., Springfield, Ill.
BOLNIŠKI ODSEK:
OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-50 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
JOHNS OKROŽJE: John Ambrell, Box 286, Moon, Run, Pa.
JOHN OKROŽJE: John Gredel, 14821 Papper Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Green, Kans., na jugozapad, Max Mara, Box 186, Buhl, Miss., na severozapad, Mike Zigel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:
Frank Zalta, predsednik, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitelni odbor:
Predsednik: Frank Alai, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Owen, 3639 W. 28th St., Chicago, Ill.
Jos. Slah, 6404 Orton Ct., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Av., Cleveland, O.
POZORI:—Korespondenca s gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradju se vrši takole:
VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se nanašajo Predsedniku S. N. P. J. 2657-50 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODEPNE SE NASLOVE: Bolniške tabulice S. N. P. J. 2657-50 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
DEJAVNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vsebuje se naslovi: Tajništvo S. N. P. J. 2657-50 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J. 2657-50 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.
Vse prišleke glade posiljanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljajo Frank Zalta, predsednik nadzornega odbora, zigar naslov je sporn.
Vsi prišlki na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. May St., Springfield, Ill.
Vsi dopisi in drugi spisi, nanašajoči na gl. izvrševalno in sploh vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-50 So. Lawdale Ave., Chicago, Ill.

starišev, ali vaših varhov. Nemogoče je imeti otisk na nogi, če je človek vselej pravilno obut. Včasih vidimo, da imajo ljudje otekle sklepe ali členke. To niso otiaki, čeprav so še nekaj hujšega. Oseba, ki ima šibka kolena, utegne misliti, da je takšna šibkost posledica nervoznosti. Ali skoro v vsakem slučaju se moro pa tudi prepričati, da ima zelo nizke izpodreze na nogah.

SESTRI OTOŽENI UMORA.

Chicago, Ill. — Pred porotniki je prišla obravnava proti 24-letni Ani McGinnessovi in njeni sestri Miri Plochovi. Obojčnici njima očita, da sta umorili Miha McGinnessa, soproga Ane. Državni pravdnik trdi, da je Ana ustrelila svojega moža v prepiru, ko ji je očital nezvestobo. Poleg sta obtožena tudi Charles J. Shade in Francis S. Mee. Njima očita obtožnica, da sta zvalila McGinnessa k njegovi ženi, da ga je lahko ustrelila, ker sta mu pripovedala, da k nji staja neki tujec. Državni pravdnik izjavlja, da zahteva smrtno kazen za vse štiri.

IZBIR SE

izkušnega mesarja. Prednost ima oni, ki zna delati klobase. Plaša po dogovoru. Oglasite se osebno ali pismeno na: Waukegan & North Chicago Co-op. Ass'n 1039 Prescott Street, No. Chicago, Ill. (Adv.)

FARMA NA PRODAJ.

Proda se 40. akrov farma, 25 akrov je orane zemlje in 15 akrov je dober pašnik in les. 12 molznih krav, dva konja, prašiči, kokoši in vse poljedeljsko orodje. Tri-sobna hiša in druga domača poslopja, farma stoji poleg šole, blizu mlekarne in le 4 milje od mesta Owen, Wis. Proda se vse skupaj ali pa posamezno kakor hoče kupec. Resno misleči kupci naj pišejo za pojasnila o ceni in drugem lastniku na naslov: Anton Medle, R. R. 1, Owen, Wis. (Adv.)

NA PRODAJ 80

Iz opke sezidane, petsohne, s podstrešjem narejene hiše. Peči-furnace in gorka voda gorkota. Cena \$4500 do \$6500. Takoj se plaša po \$1500, ostalo na obroke.

ODPRTO OB VEČERIH.

Henry Schrick & Company, 3722 W. Chicago Av., Chicago, Ill.

ŠOLA ZA BABICE

Ženske, ki tele postati samostojne, bi tele prišle v dobroučeno šolo, kjer bi tele vstopile v novo telo za babice. Šola je nagajiva in dobra za skoro vse starosti v naši. Nove učnice se prejema. Pišite nam še danes na naslov:

DR. SOUKUP,
2639 West 22nd St., (Cor. Millard), Chicago, Ill.

Kot izvrstno zdravilo za prebavo in grenčec — jemljite

Severa's Balzol
(prej anan kot živčinski balzam)

Priporočen za
neprebavljano, zastarela hr-pnja in oteklost.

Cena 50 in 85 centov.
Vyrubajte namj v lekarnah.

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebšline. Poskusite in se prepričate, da je doma pri nas, kuhani vedno la najbolj in najcenejši. Dobiti je tudi sbrbo sodov, steklenic in raznih loncev, itd.
Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vas kraje.
Grocierjam, sladničarjem in v predajalne železnice damo primerni popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

KAKO LJUDJE NAPREDUJEJO

Uprava ameriške zakladnice v Washingtonu je na vprašanje "Kdo je skopuh?" odgovorila takole:
Skop je oni, ki od vsakega dolarja prišteje 20 centov ter od ostalih zapravi 59 centov za živci in vraga i cent za izobražbo, zabavo in dobrodelne namene.
Varčen je oni, ki od vsakega dolarja prišteje 20 centov ter od ostalih zapravi 59 centov za živci in po 10 centov za izobražbo, zabavo in dobrodelne namene.
Zapravljiv je oni, ki sploh nič ne prišteje ter od vsakega dolarja zapravi 58 centov za živci, 40 centov za zabavo in po en cent za izobražbo in dobrodelne namene.

Prvi pogoj neodvisnosti in napredka so urejene denarne prilike. To velja enako za posameznika, kakor za družva, obdino in države.
Pot do uspeha je dolga in mučna, zato ne odlašajte s prvim korakom.—Vložite del Vaših sredstev v sigurno, domačo banko, kjer vam je Vaš denar dnevno na razpolago za nepričakovane potrebe.

Vrste na
"SPECIAL INTEREST ACCOUNT"
se obrestuje pri nas po 4%.

FRANK SAKSER
STATE BANK
82 Cortland St., New York, N.Y.
Glavno sodelstvo JADRANSKE BANKE

J. Kozak:

Rdeče lise.

(Dalje.) Ko mu je umrla žena, se je od kobilice navadil molčivosti. Pet otrok je odpiralo v koži vsak večer svoje ključke. Skoro vsako leto je kdo zmanjkal, dokler ni ostal le Lukec. Z vsakim se zagrebi kos njegovega mesa, a v tistih samotnih grobovih je bilo toliko gorja, da jih je prebrastlo gosto trnje in se beseda trpljenja tudi v uri strahov ni mogla več prikrasti na dan. Košati brki so zagrnilli usta, da se ni videlo več gub, nobenih sledov, če so se ta usta sploh kdaj smejala. Roke in noge, kalni pogledi, besede, same po sebi umevne, vse se je zilo v eno samo gibanje, podobno nihanju ure na steni, ki gre in gre, a nikoli ne bije. In vmes se je vpletla kobilica s premišljeno stopinjo, tako, da ni sta vedela naposled ne on, ne kobilica, kdo in kdaj jih je navil. V temi ne bi človek razločil nič več koraka od kopita, le ona sama bi se spoznala z dalje. V obeh tednih pa je gorelo izbičano srce, vedno bolj živo in žareče, edinega Lukecu namenjeno.

"Le položijo precej ovas," je pozdravil otroka, obešajočega se kobilici na vrat. Zvalil je nekaj zabojev v hlev, zavozil v utico in sedel na prag.

"Očka, si mi kaj prinesel?"

Izvelkel je veliko rumeno žemljo, za katero se je Lukec še ves čas obliževal in iskal drobtinice po tleh.

"Očka, sosedov Jakec je pa zbolel. Urika pravi, da umre. Tisto novo bolezen ima."

Andreju je romalo oko k sosedovim in se čudno plašno ustavilo na Lukecu, tako mlo in toplo žareče kakor zvezda, ki sije v poznih jutranjih urah, ker jo je sram pred večerom.

Molče sta sedela. Nad njima so romale zvezde.

"Majhnega piščka sem ti pripeljal."

"Kje pa je, oče!" so se unela lička.

"Tam v zaboju."

Tako dolgo pričakovanega je vendar dobil. Izvelkel je kosmatince, godrnjajočega belinčeka, ki je nevoljno mežikal s svojimi črnimi očmi.

"No, no božček, kako daleč si se pripeljal, ti godrnjavček. Le potpi, mleka dobiš, dobrega in sladkega, kakor si bil navajen. Pa Fiči ti bo ime. Razumeš?"

Oče je stopil v vežo, kjer je pri oknu stalo malo, kamnito ognjišče. Razbrskal je pepel in zakuril. Golito mleka je pristavil, zavrel in molče sta večerjala. Fiči se je motovil nerodno pri skledici in se zadovoljno muzal, ko sta naličila posebej tudi njemu.

Po večerji se je zleknil oče pri peči na klop, Lukec pa je sedel pred hišo s Fičijem v naročju.

"Ali siliš, kako regljajo žabe? Jih boš že še spoznal, čakaj malo."

Tiha noč je dihala nad zemljo, globoko so sopli travniki, kjer je čez dan padala otava. Nad potokom je bleščala lahna meglica in zastiral zlatookim zvezdam zrcalo. Nemirni koraki so zdaj in zdaj skalili noč in boječe je frfotal netopir po dvorišču, ko je zaskokivala sova pri sosedovih. V toplem naročju je dremal Fiči in tudi Lukec so lezle trepalnice.

Pravljica iz večera o beli posuti steni tam gori se je zopet oglašala in zaspane oči so se naslajale z bleškom utripajočih svetov. Vse, kar se popoldne ni upalo oglašiti, je vzplamtelo, da izgori v sanjah. Nižalo in nižalo se je nebo, dokler ni stal Lukec sredi pred prestolom dobrega gospoda in so se oči zapirale pred silnim žarenjem.

"Pa zakaj ne umrjem s Fičijem vred, če je tako lepo?" je jecel, a noč je že zaprla zemeljske oči, da se podnevi ne spomnijo teh misli, tako bogatih hudih kali za bodočnost.

Tisti hip se je zganil Andrej pri peči in zdelo se mu je, kakor bi nekdo prestopil prag.

II.

Za hribi se je zganila svetloba, ko je oče zapregel, da gre po drva v hribe. Pri ognju je pustil mleko in pripravil kruh.

Lukec je zdramilo solnce in akoro očem ni mogel verjeti, ko je zagledal poleg sebe spečega kosmatinčeka, še vsega belega od mleka. Parkrat se je pretegnil, dokler se ni prebudil Fiči. Hitro bi ga rad pokazal Mirku, da ga z njim potolaži za večerjajo klobuto. Toda pri sosedovih so vstajali pozno; gospod je hodil vpisati-

no in po njem se je ravnala družina. Povetil je Fičija v vse skrivnosti svojega dvorišča in komaj je prestopil prag drvarnice, je stala pred njim objokana Urška.

"Grem v farovž povedat, Jakec je umrl nogo!"

"Jakec je umrl," je pomislil, "že dobro, zdaj ne bo več jabolka kradel," in živo se je spomnil lanskega leta, ko mu je pobral najlepša iz okna. Ampak vendar ga je postalo strah pred to smrtjo in razlagal je Fičiju: "Vidiš Fiči, Jakec je umrl, kdo bi si mislil, neveda ti ga nisi poznal. Le poslušaj, zdajle mu klenka." Živalica je nezadovoljno rentala in poskušala grizti. "Ti paglavce, ne boš prijateljček, te bodo že srčeni, pa te ne bom branil, če boš ti mene grizel!"

Še med vrati je zapenjal gospod sukno, a tako naglo je planil na dvorišče. — Na kolodvor gre, — je pomislil Lukec.

"Aha, ti prokleti capin, baraba potepinska. Še enkrat naj te vidim našim dvorišču! Ali mi izgneš izpred oči?" Fant se je kar krivil pod udarci z leve in desne.

Ko se je zjokal doma v drvarnici, je premišljal, kaj je s sosedom.

Že večkrat ga je bil, ampak na tak način, ko vendar ni ničesar ukradel. "Čeprav me vsi bijejo, to ni bilo pravično." Misel se je nalezla na misel, trdovratne in uporne so bile kot še nikoli in grenka žalost je dušila dušo. Kdo ve, zakaj je tako? Oče me še ni udaril, drugi pa, kdor me doseže. Ozrl se je po dvorišču in prvič v življenju je zagledal bajti na brunih. Pasja! se je izvil iz tope grenkobe, ki je zameglila vso dušo. Kakor bi se mu nenadoma izlil žolč, tako je brizgnilo sovrašтво do vsega ter preplavilo vse misli. Nevidna roka je položila mlado, trepetajočo srce v žerjavico, da je zarjalo od strahne bolečine in Lukec je dirjal iz hiše daleč med polja.

Tam, kjer se je iz pokošene otave kadilo in so se dvigale meglice proti temni modrini, se je zgrudil s svojim psičkom. Solnce že ni več žarelo, le svetilo je še na poljanami. Za njim in za kopkami je risalo ostre sence in topoli sredi travnika so kakor kose nabrušene rezali nebo in zemljo.

(Dalje prihodnjil.)

Naše družinske razmere.

Racine, Wis. — Ne bom se do stika vrtala v svet, le to hočem omeniti, da se mi zdi škoda papirja v "Proveto", ker si jemlje prostor za prismođarije kot so žensitvene ponudbe. Zopet se je oglašil nekdo, ki pravi, da je Slovenec, star 29 let, ima 250 dolarjev mesečne plače, pa želi izvrstno Slovenko.

Premislil, izvrstni Slovenec, da tebi se ne doli primerne Slovenke po vsej Ameriki, če imaš tako strahno plačo. Jaz mislim, če je količjak človeka, ni treba kaj takega dajati v list. Kdor ima toliko denarja, si jo lahko kupi v štancu, pa ne v časopisu. Zakaj bi se človek norčeval iz žensk ter jih stavil na nizko stopnjo, saj ženske zasluži ravnotelo veliko spoštovanje in pravico kot mož. Ni čuda potem, če je toliko razpórk.

Z delom gre tu v Racinu bolj slabo. Hudo so začeli odslavljanje delavce in jih bodo še bolj do drugih volitev. Ubogi delavce, postavi se, daj si kaj pravice, da boš enkrat vladal in gospodaril sam sebi ter te ne bodo vedno drugi preganjali od tovarne do tovarne. Na tebi je vsa ležeb, kdaj se to preneha. Ti sam živis tiste lenuhe, ki jih vrzi od sebe. Zedinimo se, da bo tudi nam enkrat priseljo solnce pravice. — Pozdrav vsem zavednim rojakom. — F. Shebenik.

West Allis, Wis. — Dobrodošel dopis iz Breezy Hilla, Kans. Prav ste zapisali, da ne vemo, koliko milij delamo na uro. Sprevideli ste, da je prišel čas izpremembe. Hvala za hvalo, ker jo ne morem sprejeti. Je neuspešna. Sicer pa ljudje, ki se zahvaljujejo za neuspešni trud, spijo spanje pravičnega. Krivica, ki se danes godi, je vnebovpljoča, pa najsibo storjena krivica mrtvim ali živim. Bila ste vendar prva, ki ste dala priporočilo v družinske razmere, naj bi se raje potrudili za dovoljenje porodne kontrole. In odgovorila sem na to priporočilo, da da smo tudi tu nekatere vzbujene. Tako sem dobila zahvalo za neuspešni trud.

Rojakinja je pisala, da kakoržni so "bordinji", tako je gospodinja, česar ji ne štejem v greh, čeprav iz tega sija nasčuvnost. Ako ona misli, da nam bodo one priznanje obesili na prapor, je v zmoti. Polastiti se ga bo treba, toda če bomo čakale, smemo čakati večno. Vem, da se bojujeva obede, toda ona se bojuje za živčevje in umrle. Mar so imele one štiri roke, katere so se poizkušale z bordinji? Tiste žene so postavljale druge slabotnejše v slabo luč, katere jih nismo mogle prevzeti tako veliko število, prvič ne radi reda pri otrocih, drugič pa radi slabega zdravja itd. Resnica je tudi, da so nekatere žene bolj izurjene v kuhanju kot druge. Zakaj rojakinja predbaciva Antonu Zidanšku dvostranstvo. Sama je za pravico. Zakaj zaničuje neunijske kraje in ljudi, kateri niso v uniji. Kaj rojakinja sploh misli o sedanji uniji. Naj se ne huduje nad mano, pač pa nad onimi, ki so krivi. Sedanje unije so

dobre za one, za katere garamo, ne za delavstvo. Mnoge industrije imajo po več unij in voditelji teh unij so kaj pogosto izdajali delavstva. Mnoge take unije so se pokazale s svojimi voditelji na čelu, da so angelji varhi kapitalizma. Rojakinja morda ne ve, da za te unije plačujemo vsi, a tisti, ki se res bore za pravico, so nevarni in jih spravljajo pod ključ.

Res je, da smo ženske kimalo, da kimalo in bomo kimalo, dokler bo življenje v nas. Pravi, da ni lepo, ko se pišejo take reči, pa je potrebno.

Resnično je pisal rojak iz Hermina, ki pravi, da Adami in Eve še živimo ter so domovi naši Nootova barka. Duhovni očetje so nam to vse drugače razlagali kot nam je razložil on. Sedaj jih mnogi poznamo po njih delih. Sami hočejo živjeti prepovedan sad, nam ga pa štejejo v greh. Adami so torej radi tega na svetu, da jim zidajo palače, a sebi ječe, Eve smo stroj za njih trgovine in udobno življenje. Ubožna narava, za vse, kar si dala svetu, si tako teptana.

Spreglejmo! Verujemo sebi, v velikih družinah se potapljajemo med možem in ženo. Tudi ba jo je lakati, da pride zopet na zaj, radi tega posnemajmo navo, ki stopa dalje svojo pot, dokler ne pride do svojega cilja.

Rojakinja Lovisek nas poziva in opominja na budilni klop. Ta klop ima lahko vsaka mati. Dovolj jasno je pisala, naj matere same učijo svoje otroke, kaj jim šole morejo dati. Kaj neimovanam mar, če proletarci pri njemu mislijo za sebe. Držijo se tega, kar nam pripovedujejo, da so, ne pa loviti uboge duše, jih voditi v temoto. Torej pro od njih, na sveži zrak, da se razbistri um in spoznamo svoje korističevalce.

Svetujem prizadet, da pazi čita vso "Proveto", ne samo "Naše družinske razmere," pa ji bo prišlo drugače avitati.

Visoko čislam učenjake, ki premagajo temo smoti; še bolj cenim poštenjake, ki hodijo pravo pot. — A. B.

COLUMBIA GRAMOPHONE

od \$30.00 — \$250.00.

VELIKA ZALOGA PLOŠČ V VSEH JEZIKIH

Imam nove zaloge znamenitih importiranih "Hornbords" rekorder.

Brezplačne cenike dobite pri:

Victor Navinšek, 331 Grove St., Conemaugh, Pa.

IMAM NA ZALOGI PRAVE LUBASOVE HARMONIKE

tri in štirinastne dvakrat, trikrat in štirikrat uglašena, nemške, kranjske in chromatiske, kakor tudi kovičke za harmoniko.

Imam tudi prave STAROKRAJSKE KOSE

kovane na volu in svetovno znane tovarne SHREINWECK-KRENNHOF s St. Gallena, v dolžini od 25 do 35 inčev, po steklenih ohišjih; Posamezna kosa po \$1.00, šest kos skupaj ali več po \$1.25. Klepalo črno, dvoje vrste, po \$1.00, tri po klepetu po 75c. BERGAMO brusilni kamni, najboljša vrsta po 40c.

Pri teh ohišjih je postojna še vitasta; s naravnim vred je postati tudi denar vspejati. Radi vas vprašate rojake, ki so jih že naročili od mene.

ALOIS SKULJ, 323 Epsilon Place, Brooklyn, N. Y.

POTNIŠKA RAZVRSTITEV OD BANČNEGA ZAVODA EMIL KISS-A

133 SECOND AVE., NEW YORK CITY.

POROČILO

krajnje parnikov v Dubrovnik in v Trst.

Junija 5. TAORMINA preko Genova.....	\$ 95.00
7. PATRIA preko Napulja.....	95.00
12. AMERICA preko Napulja.....	95.00
28. COLOMBO preko Napulja.....	100.00
30. PRES. WILSON direktno.....	102.50
30. TUSCANIA preko Napulja.....	105.00

in \$5.00 vojni davek.

Naznanite mi kdaj mislite potovati in jaz vam preskrbim prostor.

Dopremam rojake iz kraja! Pošiljam denar v stari kraj!

POTNIŠKI ODDELEK

BANČNEGA ZAVODA EMIL KISS-A
133 SECOND AVE., NEW YORK CITY.

Njeno življenje.

Povest — Pisala Zofka Kveder-Demetrovič.

Knjževna knjižnica — Izdala "Matica slovenska".

I.

Miren je bil dom Tilde Ribičeve.

Stanovali so zunaj pred trgov v majhni hišici, ki je samotna stala v vrteh. Oče njen je bil davkar, visok in malobeseden človek, vesten in točen, kakor ura. Bil je nekaj častnik in to se je še zdaj po desetletjih videlo na njem. Vedno je bil skrbno oblečen, hodil je s pravilnimi koraki in s povzdignjeno glavo. Bil je prijazen in pravičen in ljudje so ga spoštovali ter radi imeli. Ali malo je zahajal v družbo in bližnjih prijateljev ni imel nobenega. Kakor je bila njegova zunanost brea priprava, laze počenasi s čela navzgor, lepe, aristokratske roke skrbno, negovane, tako je bil tudi v svoji notranjosti, v svojem značaju vedno korekten. In vendar je vsa ta pravilnost, ki je bila v malem zakonitem trgu skoro odveč in neocenjena, izvirala globoko iz njegove prirode; ni bila niti najmanj prisiljena, naučena, ne s trudom pridobljena in s muko pridržana. Tako je bilo njegovo bitje, ni mogel biti drugačen. Vsi so to čutili, ki so prihajali z njim v dotiko. Stal je v vsakem oziru nad filistrakimi, zadovoljnimi malomeščani, ki jim je bila telesna in duševna komodnost največji cilj življenja. Njegova mirna vsakdanost se ni izpreminjala, leta so mu potekala v natančnem izpolnjevanju vedno enakih, nezanimivih dolžnosti. Njegovi dnevi so bili podobni drug drugemu, kakor deževne kaplje. Nikoli ni nikamor potoval desetletja so potekla in nič se ni izpremenilo v zunanjem načinu njegovega življenja. Vedno isto pot je hodil od doma v urad in iz urada domov, le poleti se na izprehod v gozdiček nad trgov. In vendar je poznal vso Evropo, skoro ves svet natančno kakor domači svet okoli svoje hiše. Njegova edina potrata so bile knjige, in sicer izključno potopisi. Imel je v svoji knjižnici potopise vse izsledovalec tujih zemlj; potovalcev severa in juga, afriških pustinj in ameriških prerij, Maroka in Sibirije, hrabrih mož, ki so lezli na vrhunec gor, in onih, ki so pluli po morjih in po rekah sveta, po Nilu, Misissippiju, Gangesu, Volgi. Vse te zemlje, o katerih je čital, in vsi oni veliki in silni doživljaji tolikih pisateljev in učenjakov-potopisalec so njegovi duši dajali svoje bogastvo in jo polnili s svojimi krasotami, jo povzdigovali nad dolgočasno banalnost njegovega vsakdanjega življenja. In čudno je bilo, da si ni nikoli želel ven iz oskih mej, kjer so mu potekala leta. Imel je svoj dekokrog, svojo dolžnost, ki si jo je nadel na svoje rame, in to je bilo kakor železni zapoved, katero mora izvrševati vztrajno in natančno iz dneva v dan. Tista leta njegove prve mladosti, ki jo je preživel kot častnik po raznih obmejnih garnizijah, so v njegovo bitje vkovala skoro mehaničen pojem discipline. Izbral si je potem prostovoljno

svoje skromno mesto v organizmu sveta in ravno tako vztrajno je šel svojo skromno pot do svojih ciljev, kakor so je hodili oni drugi, hrabri in podjetni ljudje.

Tak je bil oče Tilde Ribičeve.

Njej je bil vzor človeka in moža.

Njena mati je bila tihotona, v mnogem podobna svojemu možu, Tildinuemu očetu. Bila je hči bogate in vplivne rodbine v enem največjih in najlepših mest države. V zelo mladih letih se je zaljubila in zaročila s Ribičem. Starši so zahtevali, da se ženitev radi njene neznosti in mladosti odloži za dve, tri leta, čeravno jim je bil Ribič po svojem posebnem značaju drugače dobrodošel zet. Njegova narodnost jih ni motila, pri častniku je to itak postranska stvar.

Ali v dveh letih čakanja se je mnogo izpremenilo. Starši Tildine matere so valed nesrečnih spekulacij izgubili svoje premoženje; oče je kmalu nato umrl in le mati je še doživela, da je njena hči našla varno zavetje v naročju znatnega človeka. Ribič je slekel častniško uniformo in si poiskal drug stan. Ko je čez nekaj časa dobil primerno plačo, si je svojo nevesto odpeljal na jug v svojo domovino.

Tildina mati je živela le za svojega moža in svoje otroke. Tujka, ki se je težko priučila jeziku svoje nove domovine, je postala samotarska narava ter se je ogibala družbe, kolikor se je mogla. Njen mož je bil edini človek na svetu, — tudi mati ji je kmalu po poroki umrla — pri katerem je našla zavetišče. Ljubila ga je iz vse duše in vendar ni bila ta ljubezen jasna in srečna. Čutila se je krivo pred njim, da ga je nehoti potegnila dol k sebi v neznanost svoje žalostne usode. Po bleščeci cesti je bil nameril svoj korak, namenjen in obdarjen z vsemi lastnostmi za sijajno vojaško karijero. Duhovit in okreten, lep človek in nadarjen vojak, bi se bil hitro povzpel k višku, da ni zaradi nje z eno samo gesto vrgel od sebe vse zamamne bodočnosti. Nikdar ji ni tega očital, niti z besedo niti z vedenjem in vendar je mislila vsak dan na to. Hitro se je sprijaznil z novo, skromno ulogo, ki si jo je bil izbral, da jo doigra v svojem življenju. Bil je fatalist in nikoli ni žaloval za onim, kar bi moglo biti. Ali njegova žena ni mogla pozabiti, da ga je poznala drugačnega, kakor je bil zdaj tu v malem trgu, daleč od železnice; ni mogla pozabiti onih sanj in načrtov, ki jih je sanjala in delala zanj v svoji najlepši dekliški dobi. Vedno so hodile njene misli ona pota in vedno je prišla do razkrižja, kjer se je pričelo zanj drugo življenje, pušto in brez bodočnosti, a na onem razkrižju je stala ona sama; ona sama ga je odvedla v stran, daleč od šumnega in bogatih, visokih uspehov obetajočega življenja. Vedela je, da je soprog davno obračunal s tem, a ona do svoje smrti ni obračunala; do svoje smrti, dolga, dolga leta je nosila na svojih ramah nevidljivo breme, težko čuvstvo neke neodpušljive krivde. In to jo je naredilo tiho, vzelo ji je mladost pred časom, zadušilo je veselje in smeh v njenem srcu.

(Dalje prihodnjil.)

NOVE VICTOR PLOŠČE

Vse po 75c. Za pošto prilozite posebej 35c.

72206	Al' me boš kaj rada imela?
72207	Ljub'ca moja kaj si st'vila?
72227	Zapej mi, ptičica, glasno
72203	Po gorah grmi in se blekta
72210	Oj, ta vojaški boben
72211	Pobit sem star že le 18 let
72231	Mila mila lunica
72232	Slepca
72233	Oj, slata Vinška Kaplja ti
72234	Povedaj me poznajo
72235	Stajarska — Valček
72236	Pomladanski dan — Polka
72237	Na Gorenjskem je sletna
72238	Tišek in tišček
72239	Milica na vrhu v Cony Island
72240	Na Maikeraidi
72241	Gorenjska Zdravica
72242	Svarjenje (Tenor)
72243	Se davno mrači
72244	Kadar boš ti vandraš sel
72245	Naprej
72246	Vas Mine

Cenike za prave glasne
VICTOR gramofone zastoj.
IVAN PAJK,
Victor Dealer
24 Main St., Conemaugh, Pa.

NARAVNOST V
DUBROVNIK
(JUGOSLAVIJA)
Z največjim in največjim Cunard
Anchor Line parnikom
na elje
TUSCANIA
17,000 ton
odpluje iz New York naravnost
v Dubrovnik, Reko in Trst
V SOBOTO, 30. JUNIJA
Potniki se v kabinah s drvea, stinski in
lesni posedi. Veliko zabavne
hodilnice in potivališča.
Za cene in druge informacije vprašajte
bližnjega agenta.
CUNARD-ANCHOR LINES
140 N. Dearbon St. Chicago, Ill.

NAJVEČJA IN EDINA SLOVENSKA TRGOVINA
IN AGENTURA
za celo Ameriko za najboljša vrste starokrajске kose,
Struške motike, i. t. d.
CENE SO:
Struška motika, ročno kovana po
\$1.50, večje po\$1.75
Kose najmočnejše i. najboljša trnje
vrste takovane Turke, Italijan in
"Moulinette". Velikost 24, 28,
32, 36 in 34 palcev s močno stanko
in ključem\$2.50
Kose takovane polirane po\$2.00
male okje po\$1.50
Košila na kraljevem dolanu po\$1.75
močnejša za veliko koso po\$2.00
Klepanje trnje vrste
po\$1.00 \$1.50 in \$2.00
Brusi izbrani najboljša vrste poobno
velikost po 50c, drugi črni po...75c
Osebniki ploščati po 50c, lesni po 75c
Sri veliki za klepet po\$1.50
serpice (prelate) za pleto po...75c
Pile ploščate, s palcev dolan, po 50c
Plankaste ročne kovane po\$2.50
Vse to blago je že precej dobro poznano med rojaki po vsi
Ameriki. Mi prodajamo blago na debelo v trgovini, kdor ni za-
dovoljen z našim blagom ga lahko pošlje nam nazaj.
Pošljite denar ali pošto nakaznico s poročilno takoj, poštnino
plačamo mi.
Naslov napišite samo:
STEPHEN STONICH, CHISHOLM, MINN.
Pridite osebno ali pa pišite po naš cenik, krasnih vankovratnih
LUBASOVH HARMONIK, kakor tudi veliko drugih lepih stvari
iz stare domovine.